

MERHABA

Muhıranın gölgesinde yapılan 2007 genel seçimleri, seçim öncesi işletilen antidemokratik sürece de tepki olarak algılanabilecek bir biçimde, CHP-MHP ve ordu ittifakının yenilgisiyle sonuçlandı. Seçimlerin ardından gündeme gelen anayasa değişikliği de demokratikleşme yönünde adım atmak isteyen kesimler için bir tartışma zemini yarattı. Bu zeminin gerçekten ne kadar verimli ve tartışmalara katkı sunacak şekilde kurulduğuna dair ciddi soru işaretleri halihazırda mevcut. Öte yandan, Kuzey Irak'a askeri operasyon düzenlenmesinin gündeme alınması, demokratikleşme yönündeki beklentilerin kırılmasına yol açarken ciddi bir baskı sürecinin de işaretlerini taşıyor.

Dördüncü sayımızı hazırlama ve yayımlama süreci, gündemin hızla ve ani bir şekilde değiştiği böylesi bir döneme denk düştü. Geçtiğimiz sayıda olduğu gibi bu sayıda da kadınların Türkiye gündemi üzerine değerlendirmelerini içeren bir sohbet düzenlemek ve dergimizde buna yer vermek istedik. "Kampanyaları ve Tartışmaları ile 2007 Genel Seçimleri ve Sonrası" başlıklı sohbetimize Ayşe Tükrükçü, Eren Keskin, Fatma Benli, Hülya Gülbahar, Nükhet Sirman, Sabahat Tuncel ve Zeynep Kutluata katıldı. Ağırlıklı olarak seçim süreci değerlendirilirken siyasi partilerin kadınlara dönük politikaları, seçimlerin kadınlar açısından sonuçları ve meclise giren kadın milletvekilleri arasındaki ilişkiler tartışıldı. Halihazırda gündemde olan anayasa değişikliği de tartışmalar sırasında değinilen konulardan birisi oldu.

Kadınlar açısından seçim döneminin ve sonrasının en tartışmalı gündemlerinden birisi de kadınların siyasete katılımını artırmak amacıyla kadın örgütleri tarafından savunulan kota gündemiydi. "Siyasette Eksik Temsil Krizini Çözmeye Yönelik Bir Adım: 'Pozitif Ayrımcılık' Değil 'Geçici Özel Önlem' Olarak Kota" başlıklı makalesinde Nazik Işık, bu konuya eğiliyor. Makale, "Pozitif Ayrımcılık" terminolojisinin olumsuz bir imaya açık olması nedeniyle, "Geçici Özel Önlem" kullanımının tercih edilmesi gerektiğini belirtiyor. Erkek egemen sistemin kadınlar lehine dönüştürülebilmesi için, kadınlar için geçici özel önlemler alınması ve kadınların siyasete katılımını artırmayı hedefleyen kotanın da bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiğini iddia ediyor.

Karin Karakaşlı, her sayımızda olduğu üzere bizimle yine bir yazısını paylaştı. "Şerefine İstanbul," ölüm üzerine bir kısa öykü.

Savaşın ve militarizmin yükseldiği günümüz dünyasında, kadınlar da savaş karşıtı eylemlerde seslerini yükseltmeye devam ediyor. Cynthia Cockburn'un 2007'de yayımlanan *From Where We Stand: War, Women's Activism & Feminist Analysis* başlıklı kitabı da dünyanın çeşitli

yerlerindeki kadınların savaş karşıtı eylemlilikleri üzerine yoğunlaşıyor. Kitabına, “küresel bir savaş karşıtı kadın hareketi var mıdır?” sorusuyla başlayan Cynthia Cockburn, bu çerçevede birçok kadın grubuyla söyleşi yapıyor. Kadın örgütlenmelerinde en çok tartışılan savaş, şiddet, militarizm, milliyetçilik, pasifizm ve ırkçılık gibi konular bu soru bağlamında ayrıntılı olarak ele alınıyor. Bu sayımızda, Cynthia Cockburn ile bu kitabı çerçevesinde bir söyleşi yaptık. Söyleşinin, Türkiye bağlamında da yürütülen toplumsal cinsiyet, militarizm ve milliyetçilik konulu çalışmalara katkı sunacağını umuyoruz.

Bu sayımızdaki savaş ve toplumsal cinsiyet konulu bir diğer metin de Sunera Thobani'ye ait. “Beyaz Savaşlar: Batılı Feminizmler ve “Terörle Savaş” başlıklı makale, temel olarak Batı'nın kendisini yüceltmek üzere “beyazlık” kategorisini nasıl kullandığını ve bu kullanımın, “Batı” kavramının kendisine eleştirel bakanlar tarafından bile nasıl yeniden üretildiğini anlatıyor. Yazar, üç feminist metinden - Phyllis Chesler, Zillah Eisenstein ve Judith Butler'a ait metinler- hareketle, 11 Eylül'ün ardından gündeme gelen “Terörle Savaş”la birlikte Batının ve beyazlığın nasıl yeniden yüceltildiğini, militarizmle de bağlantı kurarak analiz ediyor.

Derya Demirler'in “İnsan Hakları ve Egemenlik Sarkacında Türkiye’de Yerinden Edilme ve Toplumsal Cinsiyet ” başlıklı makalesi, zorunlu göçün toplumsal cinsiyet bağlamında nasıl ele alınması gerektiğine ve Türkiye özelinde nasıl yaşandığına yoğunlaşıyor. Zorunlu göç, kadınlar ve erkekler tarafından farklı yaşanıyor. Özellikle çatışma ortamlarında kadınlar şiddetin farklı biçimlerine maruz kalıyorlar. Derya Demirler, bu noktaya referansla, zorunlu göç nedeniyle yaşanan hak ihlallerinin tazmini sırasında toplumsal cinsiyet bileşeninin de dikkate alınması gerektiğini vurguluyor. Makalede, Türkiye’de ağırlıklı olarak Kürtlerin yaşadığı bölgelerde özellikle 1990’lı yıllarda meydana gelen zorunlu göç süreçlerine bakılıyor ve 2001 sonrasında bu alanda hükümet tarafından geliştirilen yasal ve idari mekanizmalar, toplumsal cinsiyet perspektifinden gözden geçiriliyor.

İnsan hakları çalışmalarına toplumsal cinsiyet çerçevesinden eleştirel yaklaşan bir diğer çalışma da Kamala Visweswaran'a ait. Yazar, “Cinsiyetlendirilmiş Devletler: Güney Asya İnsan Hakları Çalışması'nın Bir Alanı Olarak ‘Kültürü’ Yeniden Düşünmek” başlıklı makalesinde, cinsiyet temelli sığınma vakaları üzerine yapılan feminist analizleri eleştiriyor. Güney Asya insan hakları izleme raporlarına referansla, bu bölgelerin kültürlerinin ataerkillikle özdeşleştirildiğini ve bu şekilde sabitlendiğini belirttikten sonra bunun siyasi sistemler ile kültürler arasındaki ilişkinin yok sayılmasına yol açtığının altını çiziyor.

Savaş politikalarının güçlendiği şu günlerde, kadınlar olarak savaşa hayır diyen kararlı duruşlar sergilemek önemini koruyor. Bizler yine barış istiyoruz.